

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT
Кафедра економічної кібернетики та інформаційних систем

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ

 Н.Л. Замкова
28 09 2020

**МІЖНАРОДНА ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНА
ІНФОРМАТИКА**
INTERNATIONAL TRADE AND ECONOMIC INFORMATICS

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр»
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітня програма	«Міжнародний бізнес»

Розробник: Новицький Р.М., к.т.н., доцент

Гарант освітньої програми «Міжнародний бізнес» - Давидюк Л.П., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин ВТЕІ КНТЕУ

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем від 18.09.2020 р. пр. № 09; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права від 21.09.2020 р. пр. № 09 та засіданні вченої ради інституту 28.09.2020 р. пр. № 08

Рецензенти: Кузьміна О.М. – к.т.н., доцент
Вапняр О.Л. – директор ТОВ «Універсальний сервіс»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Робоча програма дисципліни «Міжнародна торгово-економічна інформатика» розроблена відповідно до навчальних планів підготовки бакалаврів за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Дисципліна належить до обов'язкових компонентів освітньої програми.

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців необхідного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття ними навичок обробки та аналізу статистичних даних, науково-аналітичних матеріалів, які необхідні для розв'язання комплексних завдань міжнародного бізнесу з метою підготовки аналітичних оглядів, довідок, презентаційних матеріалів на основі використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для розв'язання професійних завдань.

Результати вивчення навчальної дисципліни, її місце в освітньому процесі.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна торгово-економічна інформатика» для освітньої програми «Міжнародний бізнес» є формування комплексу компетентностей:

– **інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні завдання у сфері міжнародних економічних відносин, генерувати нові бізнес-ідеї, приймати відповідальні аналітичні та управлінські рішення в сфері міжнародного бізнесу, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків.

– **загальні компетентності:**

ЗК 1. Здатність навчатися та бути сучаснонавченим.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

– **фахові компетентності:**

СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

СК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Міжнародна торгово-економічна інформатика» полягають:

РН1. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення. (Тема 3, 5, 7)

РН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. (Тема 8, 9,

РН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач

і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

PH16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

PH18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

PH23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

PH24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

PH25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, викладається на першому курсі і є базовою для вивчення таких нормативних дисциплін, як «Міжнародна мікро та макроекономіка», «Міжнародна торгівля», «Економіка і фінанси підприємства», «Моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства»,

Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин/кредитів	з них			
		лекції	лабораторні заняття	самост. робота студ.	
Тема 1. Предмет економічної інформатики та поняття міжнародної економічної інформації.	8	2		6	ВК, Г
Тема 2. Загальні відомості побудови інформаційних систем. Актуальні задачі інформатизації процесів міжнародної торгівлі.	8	2		6	Р, Г
Тема 3. Інформаційні технології, їх розвиток і класифікація та особливості використання в торговельно-економічній сфері.	8	2		6	Р, Г
Тема 4. Архітектура сучасного персонального комп'ютера.	8	2		6	Р, Г
Тема 5. Програмне забезпечення ПК. Системне та прикладне програмне забезпечення.	12	2		10	ЕЗ, ОЗ, СУН
Тема 6. Операційні системи та операційні оболонки	14	2	2	10	ЕЗ, ІЗ, ОЗ, СУН
Тема 7. Офісне програмне забезпечення. Системи обробки інформації в економічній діяльності міжнародних торговельних організацій.	14	2	2	10	ЕЗ, ІЗ, ОЗ, СУН
Тема 8. Призначення та функціональні можливості текстового редактора Ms Word. Створення, редагування та форматування міжнародних документів.	18	2	6	10	ЕЗ, ОЗ, Г, СУН
Тема 9. Обробка міжнародної торгово-економічної інформації із застосуванням табличного процесора Ms Excel. Загальна характеристика Ms Excel; функціональні можливості; основи роботи	16	2	4	10	ЕЗ, ІЗ, СУН
Тема 10. Використання формул та функцій у табличному процесорі Ms Excel для обробки міжнародних торгово-економічних даних.	18	2	6	10	ЕЗ, ІЗ, КТ, СУН
Тема 11. Проведення аналізу міжнародних даних на основі діаграм та графіків, створених в табличному процесорі Ms Excel.	14	2	2	10	ЕЗ, ІЗ, СУН
Тема 12. Робота зі списками та базами міжнародних торгово-економічних даних в табличному процесорі Ms Excel.	14	2	2	10	ЕЗ, ІЗ, СУН
Тема 13. Технології презентацій міжнародних проектів засобами Ms Power Point та комп'ютерної графіки.	16	2	4	10	Пр., Р, Г, СУН
Тема 14. Основи побудови телекомунікаційних мереж	12	2		10	ЕЗ, ІЗ, Г, СУН
Разом	180 / 6	28	28	124	
Підсумковий контроль знань					екзамен

Умовні позначення форм контролю:

ВК – вх. контроль, ЕЗ – вирішення задачі в ел. вигляді, ІЗ – індивідуальне завдання,

ОЗ – оформлення звітів та захист робіт, Р – реферативне повідомлення, КТ – комп. тестування,

Г – створення та захист глосарія, СУН – система управління навчанням MOODLE

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни (теми програми)

Тема 1. Предмет економічної інформатики та поняття міжнародної економічної інформації

Роль інформаційних технологій та інформатики у сучасному суспільстві.

Поняття інформації. Інформація і дані. Визначення інформації відповідно до Закону України «Про інформацію».

Властивості та види інформації. Особливості міжнародної економічної інформації. Відкрита інформація та інформація з обмеженим доступом.

Економічна інформатика. Предмет інформатики.

Структура економічної інформації. Офіційна та неофіційна інформація, інформація міжнародного характеру.

Тема 2. Загальні відомості побудови інформаційних систем. Актуальні задачі інформатизації процесів міжнародної торгівлі

Інформатизація суспільства. Інформаційний ресурс. Сфери інформатизації. Політика держави у сфері інформатизації. Актуальні задачі інформатизації процесів міжнародної торгівлі.

Основні поняття інформаційної системи та її складові. Властивості інформаційної системи. Основні компоненти та види забезпечення інформаційних систем для здійснення міжнародних торговельних операцій. Режими роботи систем обробки даних. Системи обробки інформації в економічній діяльності міжнародних торговельних організацій.

Класифікація інформаційних систем: за рівнем розповсюдження; сферою діяльності; призначенням автоматизації процесів управління; ступенем централізації обробки інформації тощо.

Тема 3. Інформаційні технології, їх розвиток і класифікація та особливості використання в торговельно-економічній сфері

Поняття інформаційної технології та її компоненти. Властивості інформаційних технологій. Структура інформаційної технології.

Етапи розвитку інформаційних технологій. Поняття інформаційної революції.

Новітні інформаційні технології: комп'ютерна графіка, гіпертекстові технології, мультимедійні технології.

Сучасні інформаційні технології в торговельно-економічній сфері.

Тема 4. Архітектура сучасного персонального комп'ютера

Технічні засоби обробки інформації. Загальна характеристика персонального комп'ютера (ПК).

Архітектура ПК. Базова конфігурація персонального комп'ютера.

Засоби введення та виведення інформації. Засоби зберігання інформації. Засоби передавання інформації. Апаратні засоби захисту інформації.

Критерії вибору та вимоги до конфігурації ПК на сучасному етапі.

Тема 5. Програмне забезпечення ПК. Системне та прикладне програмне забезпечення

Поняття, основні вимоги та структура програмного забезпечення.

Системне програмне забезпечення. Операційні системи. Основні функції та класифікація операційних систем.

Сервісні програми. Функціональне призначення та способи організації сервісних програм. Класифікація сервісних програм. Програми архівації даних. Антивірусні програми.

Поняття прикладного програмного забезпечення (ППЗ) та його призначення. Види ППЗ. Характеристика програм, які входять до ППЗ загального призначення. Комплекс програм, які входять до ППЗ спеціального призначення. Інтегровані пакети прикладних програм (ППП). ППП Microsoft Office. Спеціалізоване ПЗ, яке використовується у міжнародній торгово-економічній діяльності.

Тема 6. Операційна системи та операційні оболонки

Призначення операційної системи (ОС). Концепція та характеристика ОС Windows. Історія розвитку ОС сімейства Windows.

Структура інтерфейсу користувача ОС Windows: елементи робочого столу, типи об'єктів та їх характеристика; структура вікон та управління ними. Призначення та використання стандартних та службових програм Windows.

Файлова система. Поняття файлу і папки. Пошук інформації на диску.

Тема 7. Офісне програмне забезпечення. Системи обробки інформації в економічній діяльності міжнародних торговельних організацій

Поняття електронного офісу. Системи сканування та розпізнавання тексту. Поняття офісного пакету. Приклади офісного програмного забезпечення.

Характеристика пакету Microsoft Office. Типові компоненти Microsoft Office та їх призначення.

Системи обробки тексту. Текстові редактори. Текстові процесори. Настільні видавничі системи.

Тема 8. Призначення та функціональні можливості текстового редактора Ms Word. Створення, редагування та форматування міжнародних документів

Основи роботи в текстовому редакторі MS Word. Запуск програми, структура вікна. Операції з файлами: створення нового документа, збереження документа, завантаження документа для редагування. Основні формати текстових документів та їх використання. Об'єкти текстового документу та їх властивості.

Операції редагування та технологія форматування текстових документів.

Налагодження параметрів сторінки. Виведення документа на друк, управління режимами друку.

Особливості підготовки текстових документів у середовищі MS Word. Технологія створення, редагування та форматування документів складної структури. Робота зі списками та колонками. Додавання у документ таблиць; формул; графічних об'єктів; організаційних діаграм; автозмісту; закладок та гіперпосилань; колонтитулів.

Тема 9. Обробка міжнародної торгово-економічної інформації із застосуванням табличного процесора Ms Excel. Загальна характеристика; функціональні можливості; основи роботи

Загальна характеристика табличного процесора, структура вікна MS Excel. Об'єкти MS Excel: робоча книга, робочий лист (електронна таблиця), лист діаграм.

Налагодження параметрів робочої книги: зміна кількості листів, їх назви, місця розташування. Структура робочого листа. Основні поняття: активна комірка, блок комірок, абсолютна і відносна адресація, введення найпростіших формул. Типи та формати даних. Рядок формул та його призначення. Форматування комірок в Excel.

Створення та форматування торгово-економічних інформації в середовищі Ms Excel.

Тема 10. Використання формул та функцій у табличному процесорі Ms Excel для обробки міжнародних торгово-економічних даних

Табличні обчислення з використанням формул і функцій. Поняття формули. Структура формули: операнди та операції. Типи операндів та операцій. Помилки у формулах. Посилання між листами.

Поняття функції у MS Excel. Створення та редагування функцій за допомогою майстра функцій. Використання функцій Excel для статистичної обробки торгово-економічних даних.

Тема 11. Проведення аналізу міжнародних даних на основі діаграм та графіків, створених в табличному процесорі Ms Excel

Поняття діаграми, ряду даних, категорії, легенди, маркера, вісі значень, області діаграми, області побудови діаграми. Типи діаграм, особливості та обмеження використання.

Створення та оформлення діаграм. Режими створення діаграм: на робочому листі таблиці, на окремому листі діаграм. Налагодження параметрів та друкування діаграм.

Тема 12. Робота зі списками та базами міжнародних торгово-економічних даних в табличному процесорі Ms Excel

Поняття бази даних (списку) у середовищі MS Excel. Обмеження та особливості створення і використання списків. Типові операції роботи з базами даних MS Excel.

Впорядкування та пошук даних у базі даних (БД). Використання форм для вводу та редагування даних. Типи та технологія встановлення фільтрів. Автофільтр та розширений фільтр. Функції обробки таблиць як баз даних і правила їх використання. Розрахунок проміжних та загальних підсумків у БД.

Тема 13. Технології презентацій міжнародних проектів засобами Ms Power Point та комп'ютерної графіки

Поняття презентації. Основи роботи з програмою створення презентацій MS PowerPoint. Способи створення презентації. Інтерфейс та типові об'єкти презентації. Режими роботи з презентацією. Групи інструментів MS PowerPoint та технологія їх використання.

Створення, редагування та форматування об'єктів презентації. Шаблони оформлення презентації. Макети слайдів. Кольорові схеми.

Можливості анімації в презентаціях MS Power Point. Анімація малюнків, тексту та анімаційні ефекти зміни слайдів.

Додавання музики, звуків та відеокліпів до презентації MS Power Point. Особливості створення кнопок керування для забезпечення процесу управління презентацією. Друкування презентацій.

Правила створення ділових презентацій.

Тема 14. Основи побудови комп'ютерних мереж

Основні поняття та складові комп'ютерних мереж. Локальна мережа. Основні складові архітектури комп'ютерної мережі. Поняття протоколів, інтерфейсів, мережевих апаратних та програмних засобів; регіональних та корпоративних мереж. Основні типи серверів.

Класифікація мереж: за географічною площею, сферою застосування, комплексом архітектурних рішень, топологією, набором протоколів тощо.

Основні топології комп'ютерних мереж: шинна, кільцева, зіркоподібна, розгалужена.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.	Оцінювання в балах
1	2	3	4
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • роль інформатики у сучасному суспільстві, предмет та завдання інформатики; • основні поняття та властивості інформації, правової інформації, поняття даних; • вимоги до інформації; • структуру інформації; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати вид інформації за існуючою класифікацією. 	<p>Тема 1. Предмет економічної інформатики та поняття міжнародної економічної інформації</p> <p style="text-align: center;">Лекція №1 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інформації. Інформація і дані. 2. Властивості та види інформації. 3. Міжнародна економічна інформація. Предмет міжнародної торгово-економічної інформатики. 4. Структура економічної інформації. <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 6, 7 Додаткова: 8, 9, 11-13, 16, 18, 20, 22, 24, 32 Інтернет-ресурси: 38, 43</p>	2	
	<p>Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції.</p>	6	2
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поняття інформаційної системи і технології; • етапи розвитку інформаційних технологій; • класифікацію інформаційних систем за різними ознаками; • види систем інформаційного забезпечення; • поняття електронного документу; • ознаки та функції електронного документу. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • класифікувати інформаційні системи за різними ознаками; • розрізняти стадії життєвого циклу електронного документу. 	<p>Тема 2. Загальні відомості побудови інформаційних систем. Актуальні задачі інформатизації процесів міжнародної торгівлі</p> <p style="text-align: center;">Лекція №2 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інформаційної системи. Її складові. 2. Етапи роботи інформаційної системи. Функції інформаційних систем. 3. Класифікація інформаційних систем. <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 5, 7 Додаткова: 8, 9, 16, 20, 22, 23, 29-32 Інтернет-ресурси: 37, 38, 45</p>	2	
	<p>Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції.</p>	6	2

1	2	3	4
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поняття інформаційної технології; • етапи розвитку інформаційних технологій; • гіпертекстові технології; • мультимедійні технології. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наводити приклади інформаційних технологій та сфери їх застосування; • застосовувати гіпертекстові та мультимедійні технології. 	<p>Тема 3. Інформаційні технології, їх розвиток і класифікація та особливості використання в торговельно-економічній сфері</p> <p>Лекція №3 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інформаційної технології 2. Етапи розвитку інформаційних технологій. 3. Гіпертекстові технології. 4. Мультимедійні технології. <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 6, 7 Додаткова: 8, 9, 11-13, 16, 18, 20, 22, 24, 32 Інтернет-ресурси: 38, 43</p>	2	
	Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції.	6	2
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поняття архітектури ПК; • структурну схему ПК; • базові пристрої введення, виведення, обробки, збереження та передачі інформації. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • під'єднувати апаратно та програмно і використовувати пристрої введення, виведення, обробки, збереження та передачі інформації. 	<p>Тема 4. Архітектура сучасного персонального комп'ютера</p> <p>Лекція №4 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технічні засоби обробки інформації. 2. Загальна характеристика персонального комп'ютера (ПК). 3. Архітектура ПК. 4. Базова конфігурація персонального комп'ютера. <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Засоби введення інформації. 4.2. Засоби виведення інформації. 4.3. Засоби зберігання інформації. 4.4. Засоби передавання інформації. 4.5. Апаратні засоби захисту інформації. <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 7 Додаткова: 8, 9, 16, 18, 20, 22 Інтернет-ресурси: 43, 45</p>	2	
	Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції.	6	2
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вимоги до програмного забезпечення; • види системного ПЗ; • поняття операційної системи; • призначення та види сервісних програм; • призначення та види прикладного ПЗ. 	<p>Тема 5. Програмне забезпечення ПК. Системне та прикладне програмне забезпечення</p> <p>Лекція №5 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, основні вимоги та структура програмного забезпечення. 2. Системне програмне забезпечення. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Операційні системи. 2.2. Сервісні програми. 2.3. Системи програмування 	2	

1	2	3	4
<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати різні види сервісних програм; • встановлювати та використовувати системне та прикладне ПЗ. 	<p>2.4. Системи програмування. 3. Прикладне програмне забезпечення (ППЗ). 3.1. ППЗ загального призначення. 3.2. ППЗ спеціального призначення.</p> <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 5, 7 Додаткова: 8, 9, 11, 12, 16, 18-20, 22-24, 32 Інтернет-ресурси: 43, 45</p>		
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • призначення ОС; • класифікацію ОС; • структуру інтерфейсу користувача Windows; • поняття файлу та папки; • техніку виконання основних операцій з об'єктами Windows. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • налагоджувати робочий простір Windows; • виконувати активацію, створення, видалення, копіювання та переміщення об'єктів; • виконувати архівацію даних та користуватися антивірусними засобами; • користуватися пошуковою системою Windows. 	<p>Тема 6. Операційні системи та операційні оболонки</p> <p>Лекція №6 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад та функції операційних систем (ОС). 2. Класифікація операційних систем. 3. ОС Windows: загальна характеристика. 4. Основні поняття файлової системи. <p><i>Література:</i> Основна: 1-5, 7 Додаткова: 8, 9, 11-13, 16, 18-20, 23, 24, 32 Інтернет-ресурси: 45</p>	2	
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні складові офісного пакету Microsoft Office; • відмінності між різними системами обробки тексту; 	<p>Тема 7. Офісне програмне забезпечення. Системи обробки інформації в економічній діяльності міжнародних торговельних організацій</p> <p>Лекція №7 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття офісного пакету. Приклади офісного програмного забезпечення. 2. Характеристика пакету Microsoft Office. 3. Системи обробки тексту. 	10	2
	Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції.	10	2
	Самостійна робота. Підготовка до виконання завдань лабораторної роботи та оформлення звіту.	10	2
	<p>Лабораторне заняття №1</p> <p><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити інтерфейс користувача Windows. 2. Зрозуміти принципи виконання основних операцій з об'єктами. Робота з файловою системою. 3. Здійснити пошук файлів і папок на диску. Використати стандартні та службові програми Windows. 4. Попрацювати з програмами архівації даних. 	2	5

1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> етапи переведення документа в електронну форму. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> використовувати прості текстові редактори для створення текстових документів; сканувати та розпізнавати текст з використанням спеціальних програмних засобів. 	<p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 4, 5, 7 Додаткова: 8, 9, 11-13, 16-20, 23, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45</p> <p>Самостійна робота. Підготовка до виконання завдань лабораторної роботи та оформлення звіту.</p> <p style="text-align: center;">Лабораторне заняття №2</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Попрацювати з різними системами обробки тексту. Дослідити етапи переведення документа в електронну форму. Познайомитись із системами сканування та розпізнавання тексту. 	10	2
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> основні складові інтерфейсу Microsoft Word; способи створення документу та його редагування; основні формати текстових документів та їх використання; засоби Microsoft Word для форматування тексту; стандартні вимоги до оформлення юридичної документації. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> налагоджувати робоче вікно програми Microsoft Word; редагувати, копіювати, видаляти та переміщувати фрагменти тексту; вирівнювати текст, встановлювати потрібний інтервал між буквами та рядками, абзацний відступ; змінювати колір шрифту та заливку фону. 	<p>Тема 8. Призначення та функціональні можливості текстового редактора MS Word. Створення, редагування та форматування міжнародних документів</p> <p style="text-align: center;">Лекція №8 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Коротка характеристика текстового процесора Microsoft Word. Формати текстових документів. Інтерфейс програми Microsoft Word. Створення, редагування та форматування документів у Microsoft Word. Основні команди для роботи з текстом у різних версіях MS Word. Стандартні вимоги до оформлення ділової документації. <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 4, 5, 7 Додаткова: 8, 9, 11-13, 16-20, 23, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45</p> <p>Самостійна робота. Підготовка до виконання завдань лабораторної роботи та оформлення звіту.</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання, які виносяться на СРС</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Використання спеціальних символів. Використання табуляції. Створення та використання стилів. <p style="text-align: center;">Лабораторне заняття №3</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Створення та відкриття документу у Word. Копіювання, видалення та переміщення фрагментів тексту. Порядок форматування тексту. Вирівнювання тексту, встановлення абзацного відступу, міжрядкового інтервалу та ін. 	2	2
		10	2
		2	5

1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> • розташовувати текст колонками; • створювати списки; • вставляти колонтитули; • вставляти нумерацію сторінок; • будувати схеми; • вставляти готові малюнки, автофігури, об'єкти з колекції WordArt; • вставляти таблиці; • створювати математичні вирази за допомогою редактора формул; • здійснювати перевірку правопису у документі; • використовувати засоби автоматизації форматування та створення документів. 	<p style="text-align: center;">Лабораторне заняття №4</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розташування тексту колонками. 2. Робота зі списками. 3. Робота з формулами. <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 4, 5, 7 Додаткова: 8, 9, 11-13, 16-20, 23, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45</p>	2	5
	<p style="text-align: center;">Лабораторне заняття №5</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення таблиць. 2. Створення ієрархічних структурних схем і рисунків. 3. Робота з верхніми і нижніми колонтитулами. 4. Використання існуючих стилів форматування документів та створення власних. <p><i>Література:</i> Основна: 1, 2, 4, 5, 7 Додаткова: 8, 9, 11-13, 16-20, 23, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45</p>	2	5
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • переваги використання табличних процесорів; • основні поняття та складові електронної таблиці; • порядок створення таблиць у Microsoft Excel. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • створювати таблиці у Microsoft Excel; • здійснювати форматування комірок; • створювати, зберігати, копіювати, переміщати робочу книгу; • налагоджувати параметри робочої книги; 	<p>Тема 9. Обробка міжнародної торгово-економічної інформації із застосуванням табличного процесора Ms Excel. Загальна характеристика Ms Excel; функціональні можливості; основи роботи</p> <p style="text-align: center;">Лекція №9 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття електронної таблиці. 2. Структура робочого вікна Excel. 3. Основи роботи в Microsoft Excel. 4. Форматування комірок. <p><i>Література:</i> Основна: 1-5, 7 Додаткова: 11, 13, 16, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45</p>	2	

1	2	3	4
<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • додавати, видаляти, переміщати, перейменовувати робочі листи; • виконувати типові операції редагування даних; • створювати таблиці; • вводити та редагувати дані в таблиці; • форматовувати електронні таблиці. 	<p>Самостійна робота. Підготовка до виконання завдань лабораторної роботи та оформлення звіту.</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання, які виносяться на СРС</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія виникнення та загальна характеристика табличного процесора Microsoft Excel. 2. Порівняльна характеристика різних версій Microsoft Excel. <hr/> <p style="text-align: center;">Лабораторне заняття №6</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення робочої книги Excel. 2. Робота з листами робочої книги. 3. Типові операції редагування електронних таблиць. 4. Використання функції автозаповнення. <hr/> <p style="text-align: center;">Лабораторне заняття №7</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вирівнювання вмісту комірок Microsoft Excel. 2. Форматування шрифту. Заливка фону. 3. Встановлення сітки та рамки таблиці. 4. Створення бланків документів. 	<p>10</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>2</p> <p>5</p> <p>5</p>
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поняття формули, операторів та операндів у формулі; • пріоритет операторів у формулі; • типи посилань у Microsoft Excel; • поняття функції та її синтаксису; • основні категорії вбудованих функцій; • призначення деяких вбудованих функцій; • основні типи діаграм Excel та їх використання; • способи побудови діаграм; • структуру діаграми. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виконувати табличні обчислення з використанням формул; • вводити та редагувати функції за допомогою 	<p>Тема 10. Використання формул та функцій у табличному процесорі Ms Excel для обробки міжнародних торгово-економічних даних</p> <p style="text-align: center;">Лекція №10 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття формули. 2. Пріоритет операторів у формулі. 3. Типи посилань в Excel. 4. Використання вбудованих функцій. <p><i>Література:</i> Основна: 1-5, 7 Додаткова: 11, 13, 16, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45</p> <p>Самостійна робота. Підготовка до виконання завдань лабораторної роботи та оформлення звіту. Виконання індивідуально-практичного завдання за варіантом</p>	<p>2</p> <p>10</p>	<p></p> <p>2</p>

1	2	3	4
<p>Майстра функцій;</p> <ul style="list-style-type: none"> використовувати вбудовані функції для статистичної обробки економічних даних; 	<p>Лабораторне заняття №8</p> <p><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Введення та редагування формул. Використання відносних та абсолютних посилань у формулах. <p>Лабораторне заняття №9</p> <p><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Знайомство з майстром вбудованих функцій для вирішення задач. Використання математичних функцій. Використання статистичних функцій. <p>Лабораторне заняття №10</p> <p><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Знайомство з логічними функціями для вирішення задач. Використання логічної функції ЕСЛИ. 	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>5</p>
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> основні типи діаграм Excel та їх використання; способи побудови діаграм; структуру діаграми. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> створювати діаграми; налагоджувати параметри діаграм; редагувати та форматувати об'єкти діаграм. 	<p>Тема 11. Проведення аналізу міжнародних даних на основі діаграм та графіків, створених в табличному процесорі Ms Excel</p> <p>Лекція №11 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Основні поняття вбудованих діаграм в Excel. Типи діаграм та особливості їх використання. Способи створення діаграм. <p><i>Література:</i> Основна: 1-5, 7 Додаткова: 11, 13, 16, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45</p> <p>Самостійна робота. Підготовка до виконання завдань лабораторної роботи та оформлення звіту. Виконання індивідуально-практичного завдання за варіантом</p> <p>Лабораторне заняття №11</p> <p><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Ознайомитися з різними способами побудови діаграм в Excel. Створити діаграми різних типів. 	<p>2</p> <p>10</p> <p>2</p>	<p></p> <p>2</p> <p>5</p>

1	2	3	4
	3. Ознайомитися з різними способами редагування діаграм в Excel. 4. Здійснити форматування побудованих діаграм, змінивши колір шрифту, фону, позначення рядів тощо. 5. Змінити розташування рядів даних у побудованих діаграмах. 6. Модифікувати тип діаграми для різних рядів Excel.		
Розуміти та знати: <ul style="list-style-type: none"> • поняття БД (списку) у середовищі MS Excel; • поняття поля та запису бази даних; • базові правила створення списків в Excel; • типові операції роботи з БД. Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • створювати БД у середовищі MS Excel; • створювати фільтри для відбору даних; • виконувати упорядкування даних за допомогою сортування; • використовувати вбудовані функції для роботи з БД. 	Тема 12. Робота зі списками та базами міжнародних торгово-економічних даних в табличному процесорі Ms Excel Лекція №12 <i>План лекції</i> 1. Поняття списку та бази даних. 2. Базові правила створення списків. 3. Сортування даних. Використання засобів фільтрації для аналізу даних. 4. Функції баз даних. <i>Література:</i> Основна: 1-5, 7 Додаткова: 11, 13, 16, 32 Інтернет-ресурси: 33, 34, 43, 45	2	
Розуміти та знати: <ul style="list-style-type: none"> • функціональні можливості програми MS Power Point; • інтерфейс та типові об'єкти презентації; • режими роботи з презентацією; • інструменти MS Power Point та технологія їх використання. Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • планувати презентацію, 	Тема 13. Технології презентацій міжнародних проектів засобами Ms Power Point та комп'ютерної графіки Лекція №13 <i>План лекції</i> 1. Поняття презентації, її призначення. 2. Види презентацій. 3. Планування презентації. 4. Основні принципи дизайну слайдів. <i>Література:</i> Основна: 1, 2, 4, 7 Додаткова: 8, 9, 11, 12, 13, 16, 18, 20, 21 Інтернет-ресурси: 33, 44, 45	10	2
	Самостійна робота. Підготовка до виконання завдань лабораторної роботи та оформлення звіту. Виконання індивідуально-практичного завдання за варіантом Лабораторне заняття №12 <i>Завдання для лабораторної роботи</i> 1. Технологія побудови та операції роботи з БД. 2. Використання форм для вводу та редагування даних БД. 3. Впорядкування та пошук даних в БД: сортування, фільтрація. Використання функцій БД для відбору даних та проведення аналізу. 4. Формування проміжних підсумків.	2	5

1	2	3	4
<p>враховуючи особливості аудиторії;</p> <ul style="list-style-type: none"> створювати, редагувати та форматувати об'єкти презентації, враховуючи основні принципи дизайну слайдів; налагоджувати параметри показу презентації та параметри об'єктів презентації. 	<p>Самостійна робота: підготовка до виконання завдань лабораторної роботи, створення та налаштування презентації за варіантом.</p>	10	2
	<p>Лабораторне заняття №13</p> <p><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Здійснити аналіз первинних даних для планування та створення презентації. Розробити технологію створення презентації. Додавання, вилучення, переміщення слайдів. Здійснити оформлення слайду. 	2	5
	<p>Лабораторне заняття №14</p> <p><i>Завдання для лабораторної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Додавання графічних об'єктів у презентацію. Налаштування анімаційних ефектів. Налагодження показу презентації. 	2	5
<p>Розуміти та знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> основні поняття та складові комп'ютерних мереж; типи комп'ютерних мереж; класифікацію комп'ютерних мереж. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> створювати різні схеми топологій комп'ютерних мереж. 	<p>Тема 14. Основи побудови телекомунікаційних мереж</p> <p>Лекція №14 <i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Основні поняття та складові комп'ютерних мереж. Типи комп'ютерних мереж. Класифікація комп'ютерних мереж. Базові топології комп'ютерних мереж 	2	
	Самостійна робота. Доповнення та розширення матеріалу лекції.	10	4
	Разом	180	100
	Підсумковий контроль	екзамен	

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Основні

1. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2012. 240 с.
2. Дибкова Л.М. Інформатика і комп'ютерна техніка : навч. Посібник. 4-те вид. К. : Академвидав, 2012. 464 с.
3. Економічна інформатика. Тема «Табличний процесор EXCEL» : опорний конспект лекцій . уклад. В.А. Барміна, М.О. Цензура. К. : КНТЕУ, 2014. 182 с.
4. Яремко С.А., Копняк К.В., Костунець Т.А.. Економічна інформатика: методичні рекомендації та індивідуальні завдання до самостійної роботи . Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2016. 171 с.
5. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 48. Ст. 650.
6. Форкун Ю., Длугунович Н.А. . Інформатика : навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2012. 464 с.

2. Додаткові

7. Апатова Н.В, Дюлічева Ю.Ю., Гончаров О.М. Інформатика для економістів : підручник К. : Центр учбової літератури, 2011. 456 с.
8. Войтюшенко Н.М., Остапець А.І. Інформатика та комп'ютерна техніка : навч. Посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2009. 564 с.
9. Городецька О.С., Гикавий В.А., Онищук О.В. Комп'ютерні мережі : навч. посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 128 с.
10. Григорків В.С. Білоскурський Р.Р., Вінничук О.Ю., Верстяк А.В. Економічна інформатика : лабораторний практикум. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 232 с.
11. Гукин Д. Ноутбуки для чайників. 4-те видання. К., С.Пб., М. : Диалектика, 2012. 320 с.
12. Кавун С. В., Носов В. В., Манжай О. В. Інформаційна безпека : навч. посібник. Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. 352 с.
13. Макарова М.В., Карнаухова Г.В., Запара С.В. Інформатика та комп'ютерна техніка : навч. посібник. 3-тє вид., переробл. і допов. Суми : Університетська книга, 2008. 665 с.
14. Матвієнко О., Цивін М. Основи організації електронного документообігу : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 112 с.
15. Мельникова О.П. Економічна інформатика : навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 424 с.
16. Русіна Н.Г., Ярьсько Т.В. Методичні розробки курсу «Сучасні інформаційні технології» для студентів спеціальності 6.030401 «Правознавство»; Київський національний університет імені Т. Шевченка. К., 2012. 92 с.
17. Наливайко Н.Я. Інформатика : начальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2011. 576 с.

18. Левченко О.М., Коваль І.В., Завадський І.О. Основи створення комп'ютерних презентацій : навч. посібник. К. : Вид. група ВНУ, 2010. 368 с.
19. Підгурський О.І. Інформаційні технології та системи : конспект лекцій. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2010. 111 с.
20. Дурдинець В., Мойсеєва Є., Швець М. Міжнародна торгово-економічна інформатика : підручник. 2-ге вид., допов. та переробл. К. : ПанТот, 2007. 524 с.
21. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 32. Ст. 314.
22. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 45. Ст. 400.
23. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1994. № 31. Ст. 286.
24. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2010. № 34. Ст. 481.
25. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 04.02.1998 № 74/98-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1998. № 27-28. Ст. 181.
26. Швець М.Я. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності : монографія. К. : Навч. книга, 2005. 639 с.
27. Системна інформатизація правоохоронної діяльності : монографія / М. Швець, В. Буржинський, Б. Раціборинський та ін.; за ред. В. Дурдинця, М. Швеця. – К. : НДЦПІ АПрН України, 2007. – 382 с.
28. Співаковський О.В., Шерман М.І., Стратонов В.М., Лапінський В.В. Інформаційні технології в юридичній діяльності : базовий курс : навч. посібник. Херсон : ХДУ, 2012. 220 с.

3. Internet-ресурси

29. Microsoft. Довідка Microsoft Office і навчальні матеріали – підтримка Office [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://office.microsoft.com/uk-ua/support/?CTT=97>. Назва з екрана.
30. Word та Excel: інструменти і лайфхаки. Он-лайн курс [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:DNU+PRIN-101+2017_T1/about. Назва з екрана.
31. Безпека електронної комерції [Електронний ресурс]: навч. посібн. Режим доступу: http://pistunovi.narod.ru/6_E_K.pdf. Назва з екрана.
32. Веб-портал «Судова влада України» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://court.gov.ua/>. Назва з екрану.
33. Використання інформаційно-пошукових систем в діяльності поліції. Правові інформаційно-пошукові системи [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.naiu.kiev.ua/books/inform_tekhnolohii/lection/lec3.html. Назва з екрану.
34. Журнал «Міжнародна торгово-економічна інформатика» [Електронний ресурс]. Режим доступу : ipri.org.ua/jpage/45. Назва з екрана.

35. Інформаційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>. Назва з екрана.
36. Інформаційно-аналітична система по законодавству України «Парус Консультант» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/>. Назва з екрана.
37. Інформаційно-пошукова система «ЛІГА: ЗАКОН» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>. Назва з екрана.
38. Професійна правова система «МЕГА-НаУ» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.nau.kiev.ua>. Назва з екрана.
39. Казанцев С.Я. Информатика и математика для юристов : учебник для вузов, обучающихся по юридическим специальностям . С.Я. Казанцев [Електронний ресурс]. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. 560 с. Режим доступу : <http://rucont.ru/file.ashx?guid=5b938115-8fe8-4d81-a53a-29ec58b0e677>. – Назва з екрана.
40. Компьютерные презентации [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://elbook.elisdn.ru/pages/lesson_01/lesson_01.html. Назва з екрана.
41. Курс дистанционного обучения "Экономическая информатика" [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.lessons-tva.info/edu/e-informatika.html>. Назва з екрана.
42. Мего-Інфо : Юридична бібліотека №1 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://mego.info>. Назва з екрана.
43. Основи інформаційної безпеки. Он-лайн курс [Електронний ресурс]. Режим доступу : [https://edx.prometheus.org.ua/courses/ KPI/IS101/2014_T1/about](https://edx.prometheus.org.ua/courses/KPI/IS101/2014_T1/about). – Назва з екрана.